SELAMLAŞMA

“Selam”ın Anlamı:

- *“es-Selâm”* kelimesi, tıpkı “İslâm” gibi, “kurtuluşa erme, teslim olma, barış yapma” mânâsındaki s-l-m kökünden gelmekte olup, “gizli ve açık her türlü kötülüklerden ve eksikliklerden uzak olma, selâmet bulma” anlamını ifade etmektedir.
- Kur'ân-ı Kerîm'de pek çok yerde geçen bu kelime, *“tahiyye”* yani selâmlaşma, selâmet, huzur ve esenlik mânâlarında kullanılmış, bazen de dua anlamında yer almıştır.
- Ayrıca cennet için *“dâru's-selâm”* adı kullanılmış ve *“es-Selâm”*, “her türlü eksikliklerden, kusurlardan, değişikliklerden ve yok olmaktan uzak olan, selâmetin kaynağı” mânâsında Allah'ın isimlerinden biri olarak anılmıştır.

- Nitekim "Selâm"ın Allah'ın isimlerinden biri olduğunu söyleyen[15] Allah Resûlü, namazlarının sonunda,
- اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ
- *"Allah'ım, Selâm sensin; selâmet de ancak sendendir."* diyerek dua etmiştir.
- Selâmlaşmayı ifade etmek üzere bazı âyetlerde *"tahiyye"* kelimesinin kullanıldığı da görülmektedir.

İlk Selamlaşma

- Rasûlullah buyurdu ki:

- لَمَّا خَلَقَ اللهُ آدَمَ قَالَ :

- *“Allah Teâlâ Âdem’i yaratınca ona şöyle dedi:*

- اِذْهَبْ فَسَلِّمْ عَلَى أُولَئِكَ نَفَرٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ جُلُوسٌ فَاسْتَمِعْ مَا يُحَيُّونَكَ فَإِنَّها تَحِيَّتُكَ وَتَحِيَّةُ ذُرِّيَّتِكَ

- *– Git şu oturmakta olan meleklere selâm ver ve senin selâmına nasıl karşılık vereceklerini de güzelce dinle; çünkü senin ve senin çocuklarının selâmı o olacaktır, buyurdu.*

- فَقَالَ : اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ، فَقَالَوا : اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللهِ ، فَزَادُوهُ : وَرَحْمَةُ اللهِ

- *Âdem meleklere: – es-Selâmü aleyküm, dedi. Melekler: – es-Selâmü aleyke ve rahmetullâh, karşılığını verdiler. Onun selâmına "ve rahmetu'llâh"'ı ilâve ettiler."*[1]

[1] Buhari.

Cennette Selam ile Karşılanacağız

- **وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ**

- ***Rablerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, oraya varıp da kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin buraya, derler.[2]***

[2] Zümer, 39/73.

Cennet Ehli Birbirleriyle Selamlaşır:

- دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلاَمٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

- ***Onların oradaki duası: "Allah'ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz!" (sözleridir). Orada birbirleriyle karşılaştıkça söyledikleri ise "selâm" dır. Onların dualarının sonu da şudur: Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.***[3]

[3] Yunus, 10/10.

Verilen Selama Mukabelede Bulunmak:

- وَإِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

- ***Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeli ile selamlayın; yahut aynı ile karşılık verin. Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını arayandır.***[4]

[4] Nisa, 4/86.

Selam Vermek İmanın Alametidir:

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

- ***Ey iman edenler! Allah yolunda savaşa çıktığınız zaman iyi anlayıp dinleyin. Size selam verene, dünya hayatının geçici menfaatine göz dikerek "Sen mümin değilsin" demeyin. Çünkü Allah'ın nezdinde sayısız ganimetler vardır. Önceden siz de böyle iken Allah size lütfetti; o halde iyi anlayıp dinleyin. Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.***[5]

---

[5] Nisa, 4/94.

Selamlaşmanın Önemi:

- وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلاَمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

- ***“Âyetlerimize iman edenler sana geldikleri zaman, de ki: 'Selâm olsun size! Rabbiniz kendi üzerine rahmeti (merhameti) yazdı. Şöyle ki: Sizden kim cahillikle bir kabahat işler de sonra peşinden tevbe eder, kendini düzeltirse (bilmiş olun ki) o, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.”***[6]

[6] En’âm, 6/54.

- فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً

- ***… Evlere girdiğiniz zaman, Allah tarafından mübarek ve pek güzel bir yaşama dileği olarak kendinize (birbirinize) selâm verin…*** [7]

******

- Hz. Peygamberin hizmetçisi Enes b. Malik anlatıyor. Rasulullah buyurdu ki:

- يَا بُنَيَّ إِذَا دَخَلْتَ عَلَى أَهْلِكَ فَسَلِّمْ يَكُنْ بَرَكَةً عَلَيْكَ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ

- *Ey evladım! Ailenin yanına girdiğinde selam ver ki sana ve hane halkı üzerine bereket olsun.* [8]

---

[7] Nur, 24/61.
[8] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdu ki:

- يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلاَمَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَصِلُوا الْأَرْحَامَ ، وَصَلُّوا وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلاَمٍ

- *Ey İnsanlar! Selamı yayın, yemek yedirin, akrabaya ilgi gösterin ve herkes uykuda iken namaz kılın ki selametle cennete giresiniz.*

- Rasulullah şöyle buyurdu:

- لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا ، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ

- *"Siz, iman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız."*[9]

[9] Müslim.

- Rasulullah buyurdu ki:

- أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَكُونُوا إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

- *Selâmı yayınız, fakir ve yoksulları doyurunuz, böylelikle Azîz ve Celîl olan Allah'ın size emrettiği şekilde kardeşler olunuz"*[10]

---

[10] İbn Mace.

- Rasulullah buyurdu ki:

- ثَلَاثٌ يُصَفِّينَ عَلَيْكَ مِنْ وُدِّ أَخِيكَ: أَنْ تُسَلِّمَ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيتَهُ، وَتُوَسِّعَ لَهُ فِي الْمَجْلِسِ، وَتَدْعُوَهُ بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ إِلَيْهِ

- *Üç şey kardeşine olan sevgini halis kılar: Karşılaştığında selam vermen, bir mecliste ona yer açman ve onu isimlerinden en sevimlisi ile çağırman.*[11]

---

[11] Şuabu'l-İman.

- Bir kişi Rasulullah’a:

- أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ

- «Hangi İslam davranışı daha üstündür?» diye sordu.
- Rasulullah şöyle cevap verdi:

- تُطْعِمُ الطَّعَامَ وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ

- *«Yemek yedirmen ve tanıdığın ve tanımadığın kişilere selam vermendir.»*[12]

[12] Buhari.

- Rasulullah efendimiz kişinin yalnızca tanıdığı kimselere selâm vermesini kıyamet alâmeti olarak nitelendirmiştir.[13]

- **إِنَّ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يُسَلِّمَ الرَّجُلُ عَلَى الرَّجُلِ لَا يُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِلَّا لِلْمَعْرِفَةِ**

[13] İbn Hanbel, I, 405.

- Kelede b. Hanbel birgün Peygamberimize yiyecek götürmüştü. İzin almadan ve selam vermeden içeri girince Hz. Peygamber onu geri çevirerek şöyle demiştir:

- اِرْجِعْ فَقُلْ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَأَدْخُلُ

- *"Geri dön! Önce es-Selamu Aleyküm girebilir miyim? de!"*[14]

[14] Tirmizi, Ebu Davud.

- Berâ İbni Âzib şöyle demiştir:

- أَمَرَنَا رَسُولُ اللهِ بِسَبْعٍ : بِعِيَادَةِ الْمَرِيضِ . وَاتِّبَاعِ الْجَنَائِزِ ،وَتَشْمِيتِ الْعَاطِسِ ، وَنَصْرِ الضَّعِيفِ ، وَعَوْنِ الْمَظْلُومِ، وَإِفْشَاءِ السَّلَامِ ، وَإِبْرَارِ الْمُقْسِمِ

- Rasûlullah bize şu yedi şeyi emretti: Hasta ziyaretini, cenâzeye iştirak etmeyi, aksırana hayır dilemeyi, zayıfa yardım etmeyi, mazluma yardımcı olmayı, selâmı yaygın hale getirmeyi ve yemin edenin yemininin yerine gelmesini temin etmeyi.[15]

[15] Buhari.

- Tufeyl b. Ubeyy anlatıyor: Abdullah b. Ömer’e uğrar, onunla çarşıya çıkardık. Biz çarşıya çıkınca Abdullah, hurda şey satan, kıymetli şey satan, miskin… her kime uğrarsa selam verirdi.

- Günün birinde Abdullah yanıma geldi. “Beraber çarşıya çıkalım” dedi. Ben de ona “Çarşıda ne yapacaksın? Alış veriş işlerine vakıf değilsin, eşyanın fiyatını soramaz, pazarlık yapamazsın, Pazar yerinde oturamazsın. Otur da burada konuşalım” dedim. Abdullah ise “Biz selam vermek için çıkıyoruz, rastladıklarımıza selam vereceğiz” dedi.[16]

[16] Buhari, Edebu’l-Müfred.

İlk Selam Vermenin Fazileti:

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ مَنْ بَدَأَهُمْ بِالسَّلَامِ

- *İnsanların Allah'a en yakın olanı selamlaşmaya ilk başlayandır.*[17]

[17] Ebu Davud.

Selamı En Güzel Şekilde Vermek:

- İmran b. Husayn anlatıyor:

- جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ فَقَالَ : اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ فَرَدَّ عَلَيْهِ وَقَالَ :عَشْرٌ

- Bir adam Rasulullah'a geldi ve "es-Selamu aleyküm" diye selam verdi. Rasulullah onun selamını aldı ve "on sevap" dedi.

- ثُمَّ جَاءَ رَجُلٌ فَسَلَّمَ فَقَالَ : اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ فَرَدَّ عَلَيْهِ وَقَالَ : عِشْرُونَ.

- Sonra başka biri geldi ve “es-Selamu aleyküm ve rahmetullah” şeklinde selam verdi. Rasulullah onun da selamını aldı ve “yirmi sevap” dedi.

- ثُمَّ جَاءَ رَجُلٌ فَسَلَّمَ فَقَالَ : اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ فَرَدَّ عَلَيْهِ وَقَالَ : ثَلاَثُونَ

- Sonra bir adam daha geldi ve “es-selamu aleyküm ve rahmetullahi ve beraketuh” dedi. Rasulullah onun da selamını aldı ve “otuz sevap” dedi.[18]

[18] Darimi.

Ayrılırken de Selam Verilmelidir:

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِذَا انْتَهَى أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَجْلِسِ فَلْيُسَلِّمْ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَقُومَ فَلْيُسَلِّمْ فَلَيْسَتِ الْأُولَى بِأَحَقَّ مِنَ الْآخِرَةِ

- *Biriniz bir meclise vardığında selam versin ve oradan kalkmak istediğinde de selam versin. Çünkü birincisi ikincisinden daha önemli değildir.*[19]

[19] Ebu Davud, Tirmizi.

Önce Kim Selam Vermeli:

- Rasulullah buyurdular ki:

- يُسَلِّمُ الرَّاكِبُ عَلَى الْمَاشِي ، وَالْمَاشِي عَلَي الْقَاعِدِ ، وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ

- *Binekte olan yaya olana, yaya olan oturana, ve az olanlar çok olanlara selam verir.*[20]

[20] Buhari.

- Bir mekana giren orada bulunanlara
- Yaşça küçük olan büyüğe
- Az olan grup çok olana
- Yürüyen oturana
- Binekli olan yaya yürüyene

Bir Grupta Herkes Ayrı Ayrı Selam Verir mi?

- Rasulullah buyurdu ki:

- يُجْزِئُ عَنِ الْجَمَاعَةِ إِذَا مَرُّوا أَنْ يُسَلِّمَ أَحَدُهُمْ وَيُجْزِئُ عَنِ الْجُلُوسِ أَنْ يَرُدَّ أَحَدُهُمْ

- *Bir Topluluk birilerine uğradığında içlerinden birinin selam vermesi yeterlidir. Oturanlardan bir tanesinin selamı alması da yeterlidir.*[21]

[21] Ebu Davud.

Kimlere Selam Verilmez:

- Selam Allah'ın güzel isimlerinden birisi olduğu için tuvalet gibi temiz olmayan yerlerde
- Günaha sebep olan veya bizzat günahla meşgul olan (kumar oynayan, içki içen)
- Hayırlı bir işin kesilmesine sebep olmasın diye dini ilimler ile uğraşan kişilere
- Ezan okuyan, kamet getiren ve namaz kılanlara
- Fitneye sebep olacağı endişesiyle genç ve yabancı bayanlara selam verilmez.

Musafaha Günahları Döker:

- Rasulullah buyurdu ki:

- مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إِلَّا غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَفْتَرِقَا

- *Karşılaşıp musafaha yapan iki müslümanın ayrılmadan önce günahları bağışlanır.*[22]

[22] Ebu Davud, Tirmizi.

Musafaha Sevgiyi Arttırır:

- Rasulullah buyurdu ki:

- تَصَافَحُوا يَذْهَبِ الْغِلُّ وَتَهَادَوْا تَحَابُّوا وَتَذْهَبْ الشَّحْنَاءُ

- *Musafaha edin ki aranızdaki kin ve nefret gitsin, hediyeleşin ve birbirinizi sevin ki; aranızdaki düşmanlık gitsin.*[23]

[23] Muvatta.

Musafaha ve Tokalaşma Farkı:

- Musafaha iki elle yapılır ve hayır dua edilir.
- Tokalaşma ise, kovboyların karşılaştıklarında birbirlerine karşı silah çekme niyetinde olmadıklarının ve bunun ispatı için de sağ ellerini öne uzatmalarının zamanla değişmiş şeklidir.

"Merhaba" Demek:

- Merhaba'nın anlamı: Genişlik ve rahatlığa kavuştun.
- Selam veren kimseye, özellikle misafirlere selamlaşmadan sonra "merhaba" demek sünnettir.

El Öpmek:

- Saygıdeğer insanların, alimlerin, faziletli kimselerin, özellikle saygı ve hürmet göstergesi olarak belli zamanlarda anne babanın ellerini öpmek önemli bir muaşeret kuralıdır.

- Fakat dünyada önemli olan zenginlik, rütbe ve saltanattan dolayı bir kimsenin elini öpmek tahrimen mekruhtur.

Odaya Girme Adabı

- وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

- ***"Çocuklarınız erginlik çağına girdikleri zaman, kendilerinden öncekilerin istediği gibi onlar da izin istesinler."*[24]**

[24] Nur, 24/59.

Eve Girme Adabı

- Resûlullah şöyle buyurdu:

- اَلْاِسْتِئْذَانُ ثَلاَثٌ، فَإِنْ أُذِنَ لَكَ وَ إِلَّا فَارْجِعْ ،

- *"İzin istemek üç defadır. İzin verilirse girersin, verilmezse geri dönersin."*[25]

[25] Buhari.

- Benî Âmir anlatıyor: Bir adam Rasulullah evde iken, “İçeri gireyim mi?” diye izin istemişti. Rasulullah hizmetçisine:

- أُخْرُجْ إِلَى هَذَا فَعَلِّمْهُ الْإِسْتِئْذَانَ فَقُلْ لَهُ: قُلْ اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ، أَأَدْخُلُ ؟

«

- *“Çık, bu adama izin istemeyi öğret. Önce es-Selâmü aleyküm desin, sonra gireyim mi diye sorsun?”,* buyurdu. Adam Peygamberimizin söylediklerini duyarak:

- es-Selâmü aleyküm, girebilir miyim? dedi. Bunun üzerine Nebî ona izin verdi o da içeri girdi.[26]

[26] Ebu Davud.

İzin İsterken İsmini Söylemek

- Câbir anlatıyor:

- أَتَيْتُ النَّبِيَّ فَدَقَقْتُ الْبَابَ فَقَالَ: « مَنْ هَذَا ؟ » فَقُلْتُ ، أَنَا ، فَقَالَ:«أَنَا أَنَا؟» كَأَنَّهُ كَرِهَهَا

- Rasulullah'a geldim ve kapısını çaldım. Rasulullah: – "Kim o?" dedi. – Benim, diye cevap verdim. Hz. Peygamber: – "Benim benim!" diye tekrar etti. Galiba bu cevaptan hoşlanmamıştı.[27]

[27] Buhari.